

Sygn. akt VII U 2229/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Zabrocka

Protokolant: st. sekr. sądowy Alina Bastuba

po rozpoznaniu w dniu 26 lutego 2014 r. w Gdańsku

sprawy C. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania C. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 9 września 2013 r. nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję pozwanego zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. i przyznaje ubezpieczonemu C. S. prawo do emerytury od dnia 1 lipca 2013r.

/ na oryginale właściwy podpis/

Sygn. akt VII U 2229/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 09 września 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu C. S. prawa do emerytury w oparciu o ustalenie, iż na dzień 01 stycznia 1999 r. nie udowodnił on 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Do stażu pracy w warunkach szczególnych pozwany nie uwzględnił skarżącemu okresów zatrudnienia od dnia 02 stycznia 1987 roku do 30 czerwca 1995 roku z tytułu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w P. z uwagi na fakt, iż z przedłożonej przez wnioskodawcę dokumentacji wynika, że w okresach od 15 lipca 1980 roku do 09 grudnia 1981 roku, od 12 października 1983 roku do 02 listopada 1983 roku, od 14 stycznia 1985 roku do 31 grudnia 1985 roku oraz od 03 listopada 1987 roku do 31 stycznia 1989 roku skarżący przebywał na kontraktach zagranicznych, zaś w pozostałych okresach ubezpieczony wykonywał pracę na stanowiskach ślusarz, ślusarz - spawacz.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł ubezpieczony C. S..

W odpowiedzi na odwołanie wnioskodawcy pozwany wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji.

Na rozprawie w dniu 26 lutego 2014 roku wnioskodawca sprecyzował, że domaga się uznania, iż pracował w warunkach szczególnych przez cały okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) tj. od 1977 – 1995 roku.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony C. S., urodzony (...), z zawodu ślusarz, w dniu 10 lipca 2013 roku złożył do pozwanego organu rentowego ponowny wniosek o emeryturę.

Wnioskodawca w chwili złożenia wniosku o emeryturę nie był członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego.

okoliczności bezsporne, vide: akta ZUS - wniosek o przyznanie emerytury z dnia 27 czerwca 2013 r. – k. 1-2, pismo wnioskodawcy z dnia 16 lipca 2013 – k. 30,

Pozwany ustalił, że ogólny staż ubezpieczeniowy wnioskodawcy na dzień 1 stycznia 1999 r. wynosi 29 lat, 8 miesięcy i 19 dni, w tym 28 lat, 9 miesięcy i 19 dni okresów składkowych oraz 10 miesięcy i 23 dni okresów nieskładkowych. W ocenie organu rentowego skarżący udowodnił 9 lat, 2 miesiące i 19 dni stażu pracy w warunkach szczególnych – jednakże na skutek przeprowadzonego postępowania odwoławczego należało przyjąć, iż wykazał on przeszło 15 lat stażu pracy w warunkach szczególnych.

dowód: akta ZUS - karta przebiegu zatrudnienia – k. 99v, decyzja pozwanego z dnia 09 września 2013 roku k. 100

Nie była to pierwsza decyzja odmawiająca wnioskodawcy prawa do świadczenia emerytalnego – uprzednio decyzją z dnia 09 lipca 2013 roku pozwany organ rentowy również odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, tj. wobec nie udowodnienia wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

dowód: akta ZUS – decyzja pozwanego o odmowie prawa do emerytury z dnia 09 lipca 2013 r. – k. 23

Ubezpieczony w spornym okresie czasu tj. od 02 stycznia 1978 roku do 30 czerwca 1995 roku był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...). Z wystawionego w dniu 30 czerwca 1995 roku świadectwa pracy wynika, iż wnioskodawca we w/w okresie czasu zajmował stanowisko łączone ślusarz – spawacz. Pracodawca nie wystawił skarżącemu świadectwa pracy w szczególnych warunkach.

Przedsiębiorstwo (...) zajmowało się szeroko rozumianym budownictwem. W trakcie zatrudnienia skarżącego przedsiębiorstwo wykonywało takie obiekty jak Szpital na Z., budynek Telewizji (...), szkołę dla niepełnosprawnych w B., Dom Studenta oraz budynki mieszkalne.

Miejscem pracy wnioskodawcy była prowizoryczna hala oraz teren konkretnej budowy. Do obowiązków skarżącego należało spawanie zbrojenia, wcześniej przygotowanego przez zbrojarzy, spawanie różnych detali potrzebnych na budowie. Na konkretnych budowach ubezpieczony spawał takie elementy jak balustrady, kratownice, schody, świetliki dachowe.

Do obowiązków skarżącego należało także przygotowywanie materiałów, które następnie spawał. I tak ubezpieczony przy pomocy palnika acetylenowo- tlenowego docinał blachę, rury, różnego rodzaju kształtowniki, a następnie szczepiał elementy (spawał punktowo) i wykonywał spawanie zasadnicze. W ten sposób ubezpieczony wykonywał balustrady, podesty, czy kratownice. Zakres prac związany z przygotowaniem (docinaniem) materiałów należał do obowiązków ślusarza.

Ubezpieczony pracował także przy montażu drzwi i okien. Polegał on na ustawianiu okien lub drzwi między słupkami, a następnie zespawaniu odpowiednich fragmentów.

Montaż ten odbywał się na wysokości. Wykonując w/w czynności w Budynku Telewizji (...) wnioskodawca pracował na wysokości od 15 metrów w dół, a w Szpitalu w G. –Z. odwrotnie tj. od dołu do góry do wysokości piątego piętra.

Ubezpieczony w okresach: od 15 lipca 1980 roku do 09 grudnia 1981 roku, od 12 października 1983 roku do 02 listopada 1983 roku, od 14 stycznia 1985 roku do 31 grudnia 1985 roku oraz od 03 listopada 1987 roku do 31 stycznia 1989 roku przebywał na urloпах bezpłatnych w trakcie których wyjeżdżał na kontrakty zagraniczne.

W trakcie pierwszego urlopu bezpłatnego wnioskodawca został skierowany przez przedsiębiorstwo (...) do N., gdzie w okresie od 15 lipca 1980 roku do 09 grudnia 1981 roku pracował jako malarz – konserwator. Skarżący był wówczas zatrudniony w Petrochemii i przy budowie elewatorów. Do jego obowiązków należało czyszczenie konstrukcji stalowych przy pomocy papieru ściernego, które następnie kilkakrotnie malował farbami antykorozyjnymi. W ten sposób ubezpieczony malował rurociągi oraz estakady. Niektóre z nich miały ponad 50 metrów wysokości, inne (w pomieszczeniach) mierzyły 5 metrów. Ponadto wnioskodawca zajmował się malowaniem elewatorów o wysokości ponad 50 metrów.

Od 12 października 1983 roku do 30 października 1983 roku skarżący pracował jako spawacz przy wagonach do przewozu pyłów.

Podczas kolejnego urlopu bezpłatnego tj. 14 stycznia 1985 roku do 31 grudnia 1985 roku ubezpieczony pracował w Przedsiębiorstwie (...) w charakterze montera przy remoncie Huty. Wnioskodawca wykonywał swoje obowiązki w czasie, kiedy zakład nie pracował, czyli w soboty i niedziele. Do jego obowiązków należała m. in. wymiana rolek, taśmociągów. Skarżący wykonywał w/w czynności na poziomie zerowym.

Następnie tj. od 01 listopada 1987 roku do 31 stycznia 1989 roku wnioskodawca pracował w przedsiębiorstwie (...) i został wysłany do pracy do miejscowości D., gdzie pracował jako ślusarz wykonując skrzynki do urządzeń elektrycznych.

dowód: akta sprawy : zeznania ubezpieczonego – k. 20 w związku z k. 19-20 skrócony protokół, nagranie CD k. 22, akta osobowe wnioskodawcy – k. 18

akta ZUS-plik emerytalny : świadectwo pracy w warunkach szczególnych – k. 7, legitymacja ubezpieczeniowa – k. 20-21, kserokopia akt osobowych za sporny okres k. 33-90, w tym umowy o pracę na budowach eksportowych, aneksy do tych umów i rozliczenia k.61, 63, 65-66, 72-73 81, 84,

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy w tym aktach osobowych wnioskodawcy, w aktach pozwanego organu emerytalnego, której prawdziwość i rzetelność nie była przez żadną ze stron kwestionowana. Sąd również nie znalazł podstaw do podważenia jej wiarygodności z urzędu. Oparł się także na zeznaniach ubezpieczonego. Uznał Sąd, że zeznania te zasługują na uznanie ich za wiarygodne, albowiem znajdują one w znacznej części potwierdzenie w jego dokumentacji osobowej za sporny okres zatrudnienia. Sąd przy ocenie zeznań ubezpieczonego wziął pod uwagę także i to, że szczerze podał on jakie prace wykonywał na niektórych budowach eksportowych np. budowie w D., czy R., wskazując, że wykonywał bądź typowe prace ślusarskie na poziomie 0 (przy produkcji skrzynek do urządzeń elektrycznych), bądź, że prace świadczył nie wszystkie dni tygodnia (przy remoncie huty). Brak jest podstaw do przyjęcia, że ubezpieczony przedstawiający niekorzystny dla siebie przebieg tych zatrudnień, jednocześnie nieprawdziwie podał na czym polegała jego praca na terenie kraju oraz w czasie pozostałych dwóch kontraktów.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Przedmiotem niniejszego postępowania była kwestia ustalenia prawa ubezpieczonego do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Wyniki przeprowadzonego przez Sąd postępowania dowodowego wykazały, że wnioskodawca legitymuje się wymaganym 15 – letnim stażem pracy w szczególnych warunkach, co sprawia, iż stanowisko organu emerytalnego odmawiające wnioskodawcy prawa do wcześniejszej emerytury, nie jest słuszne.

Ogólne zasady nabywania prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po 1948 r. zostały uregulowane w treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.), dalej: ustawa, zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, tj. spełniają łącznie następujące warunki:

- 1)legitymują się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż: 65 lat - dla mężczyzn, 60 dla kobiet,
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej: 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet,
- 3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Podkreślenia wymaga, iż art. 184 ust 2 powyższej ustawy zmieniony został przez art. 1 pkt 20 ustawy z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r. nr 637) z dniem 01 stycznia 2013 r., co skutkuje tym iż od 01 stycznia 2013 r. celem uzyskania uprawnienia do emerytury w warunkach szczególnych nie ma konieczności spełniania przez ubezpieczonych przesłanki rozwiązania stosunku pracy.

Aktem wykonawczym, do którego odsyła ustawa, jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. nr 8 poz. 43), dalej: rozporządzenie. Stosownie do treści § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W wykazie A – prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego – stanowiącym załącznik do rozporządzenia, w dziale XIV (Prace różne) pod pozycją 12 wymienione są prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowowodorowym. W dziale V (prace w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych) pod pozycją 6 wymienione są prace malarskie konstrukcji na wysokości , do których to prac zalicza się pracę malarza konstrukcji metalowych i urządzeń przemysłowych, zaś pod pozycją 5 wymienione są prace przy montażu konstrukcji metalowych na wysokości.

Dodatkowo wskazać należy, iż zgodnie z przepisem § 2 ust 1 i 2 powołanego wyżej rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2).

Trzeba jednak zwrócić uwagę, że zgodnie z utartą praktyką i orzecznictwem w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84 oraz uchwała

Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Bezspornym jest, iż ubezpieczony w dniu 20 sierpnia 2010 roku osiągnął 60 rok życia, na dzień 01 stycznia 1999 r. udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze co najmniej 25 lat oraz nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego

Przedmiotem sporu pozostawało ustalenie, czy za zatrudnienie w szczególnych warunkach może zostać uznany okres pracy od 1977 – 1995 roku z tytułu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w P. – wobec faktu, iż w ocenie pozwanego organu rentowego wnioskodawca zajmował łączone stanowisko ślusarz - spawacz oraz w okresach od 15 lipca 1980 roku do 09 grudnia 1981 roku, od 12 października 1983 roku do 02 listopada 1983 roku, od 14 stycznia 1985 roku do 31 grudnia 1985 roku oraz od 03 listopada 1987 roku do 31 stycznia 1989 roku skarżący przebywał na kontraktach zagranicznych.

W ocenie Sądu Okręgowego, fakt wykonywania przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach jako spawacza został potwierdzony w zebranych w sprawie materiale dowodowym. Zeznania ubezpieczonego, jak również znajdujące się w jego aktach osobowych dokumenty dostarczyły wyczerpujących informacji odnośnie charakteru pracy rzeczywiście wykonywanej przez wnioskodawcę. Dowiodły, iż w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w P. tj. od 02 stycznia 1978 roku do 30 czerwca 1995 roku, z wyłączeniem okresów przebywania na kontraktach zagranicznych - które zostaną omówione poniżej - ubezpieczony przede wszystkim świadczył pracę w szczególnych warunkach przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowowodnorodowym oraz prace przy montażu na wysokości drzwi i okien , co polegało na ich ustawieniu pomiędzy słupkami na wysokości od 0 do 5 piętra budynku , lub od wysokości 15 metrów do 0 i odpowiednim zespawaniu.

Pierwsza kategorię prac ubezpieczony dzielił na stricte pracę spawacza , co sprowadzało się do wykonania zasadniczego spawania oraz pracę ślusarza, którego zadaniem było przygotowanie materiału do spawania , co polegało na wycinaniu różnego rodzaju elementów przy pomocy palnika acetylenowo –tlenowego i jego punktowym zespawaniu.

Oba zakresy prac wykonywanych przy użyciu palnika należą do kategorii prac wymienionych w przywołanym wykazie A dział XIV poz. 12 załącznika do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983r.

Ponadto w trakcie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w P. ubezpieczony montował drzwi i okna , które także następnie spawał. Powyższe prace wykonywał na wysokościach. W (...) wnioskodawca pracował na wysokości od 15 metrów w dół, a w Szpitalu na Z. odwrotnie tj. od dołu do góry do wysokości piątego piętra. Wobec powyższego uznać należało , iż ubezpieczony wykonywał również prace o których mowa w dziale V pod pozycją 5 wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia .

Zdaniem Sądu Okręgowego zaliczeniu do pracy w szczególnych warunkach podlega także okres od 15 lipca 1980 roku do 09 grudnia 1981 roku , w którym to okresie wnioskodawca zajmował się malowaniem konstrukcji i urządzeń przemysłowych na wysokości (od 5do 50metrów) . Prace te wymienione są w dziale V poz. 6 wykazu A stanowiącego załącznik do przywoływanego już rozporządzenia.

W szczególnych warunkach ubezpieczony także świadczył pracę od 12 października 1983 roku do 30 października 1983 roku, pracując w charakterze spawacza na kontrakcie zagranicznym.

Brak jest natomiast podstaw do zaliczenia skarżącemu okresu pracy od 14 stycznia 1985 roku do 31 grudnia 1985 roku z uwagi na fakt, iż skarżący wykonywał wówczas co prawda pracę montera , ale nie świadczył jej stale i w pełnym wymiarze czasu –pracował jedynie w weekendy, w okresie kiedy nie odbywała się normalna praca zakładu. Do warunków szczególnych nie podlega zaliczeniu także okres od 03 listopada 1987 roku do 31 stycznia 1989 roku bowiem będąc zatrudnionym w charakterze ślusarza wnioskodawca nie wykonywał prac na wysokościach. Pracował w tym czasie bowiem przy produkcji skrzynek do urządzeń elektrycznych .

Powyższe nie wpływa jednakże na uprawnienia ubezpieczonego do dochodzonego świadczenia, albowiem legitymuje się on z wystarczającym, znacznie przekraczającym 15 lat okresem pracy w warunkach szczególnych. Tylko z tytułu pracy w Przedsiębiorstwie (...), łącznie z pracami na dwóch kontraktach, ubezpieczony posiada ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych (15 lat 3 miesiące i 11 dni), który to okres należy zwiększyć o uznany przez pozwanego okres 9 lat 2 miesiące i 19 dni.

Wobec udowodnienia, iż w wyżej wskazanych okresach czasu wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracę w warunkach szczególnych, stwierdzić należy, iż C. S. spełnił wszystkie przesłanki dla nabycia emerytury w obniżonym wieku, ponieważ osiągnął 60 rok życia, na dzień złożenia wniosku udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 25 lat, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, a także spełnił przesłankę udokumentowania stażu co najmniej 15 lat pracy wykonywanej w szczególnych warunkach.

W konkluzji Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego z dnia 09 września 2013 r. i przyznał ubezpieczonemu C. S. prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach od dnia 1 lipca 2013 r. (tj. od pierwszego dnia miesiąca złożenia ponownego wniosku o świadczenie emerytalne jako spełnienia ostatniej przesłanki przyznania świadczenia). Sąd Okręgowy wziął pod uwagę fakt, iż wniosek o emeryturę ubezpieczony złożył w dniu 10 lipca 2013 r. oraz dyspozycję art. 129 ust. 1 cyt. ustawy, zgodnie z którym świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca w którym zgłoszono wniosek.

SSO Elżbieta Zabrocka